

**AZ EURÓPAI UNIÓ
TANÁCSA**

**Brüsszel, 2009. november 19. (26.11)
(OR. en)**

**Intézményközi referenciaszám:
2009/0050 (CNS)**

15996/09

LIMITE

**DROIPEN 155
MIGR 106**

FELJEGYZÉS

Küldi: az elnökség

Címzett: a Coreper/a Tanács

Előző dok. sz.: 15011/09 DROIPEN 144 MIGR 103

Tárgy: Javaslat – A Tanács kerethatározata az emberkereskedelem megelőzéséről, továbbá az ellene folyó küzdelemről és az áldozatok védelméről, valamint a 2002/629/IB kerethatározat hatályon kívül helyezéséről

– Az IB-Tanács 2009. november 30–december 1-jei ülésén tartandó irányadó vita előkészítése

I. Bevezetés

Az emberkereskedelem megelőzéséről, továbbá az ellene folyó küzdelemről és az áldozatok védelméről, valamint a 2002/629/IB kerethatározat hatályon kívül helyezéséről szóló tanácsi kerethatározatra vonatkozó javaslatot a Bizottság 2009. március 26-án nyújtotta be.

A Bel- és Igazságügyi (IB) Tanács 2009. október 23-i ülésén a Tanács tudomásul vette a helyzet jelenlegi állását, és a javaslat szövegével kapcsolatos lezáratlan kérdések többségét megoldotta, ami lehetővé tette, hogy a szöveg – a preambulumbekkezdésekkel együtt – nagyon közel kerüljön az elfogadáshoz.

A Tanács októberi ülését megelőzően a Coreper két alkalommal, 2009. október 14-én és 21-én folytatott megbeszéléseket e javaslatról.

DK, DE, IE, FR, SI, NL és SE parlamenti vizsgálati fenntartással él a javaslattal kapcsolatban. Ezen túlmenően egy delegáció fenntartással él az 1. cikk (3) bekezdésével és a 3. cikk (2) bekezdésének c) pontjával kapcsolatban.

II. A COREPER ELÉ UTALT KÉRDÉSEK

A fentiek alapján a COREPER felkérést kap arra, hogy:

- az 1. cikk (3) bekezdésével és a 3. cikk (2) bekezdésének c) pontjával kapcsolatos fenntartások visszavonásának függvényében – és a Tanácson belüli jelenlegi közös véleményt tükrözendő – **hagyja jóvá** a mellékletben szereplő **szöveget** azzal a feltétellel, hogy a kérdést a Lisszaboni Szerződés fényében egy későbbi szakaszban felül kell vizsgálni, valamint
 - **nyújtsa be** a javaslat szövegét az IB-Tanács november 30–december 1-jei ülésére annak érdekében, hogy a Tanács irányadó vitát tarthasson.
 - Az elnökség megítélése szerint ezen irányadó vita során arra kell összpontosítani, hogy az intézkedésorientált dokumentum (11450/5/09 REV 5 CRIMORG 103 JAIEX 49 RELEX 618 JAI 432) fényében az Unió miként tehet előrehaladást az emberkereskedelem elleni küzdelem terén.
-

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre, és különösen annak 29. cikkére, 31. cikke (1) bekezdésének e) pontjára és 34. cikke (2) bekezdésének b) pontjára,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Parlament véleményére,¹

mivel:

(1) Az emberkereskedelem súlyos bűncselekmény, amelyet gyakran szervezett bűnözés keretében követnek el, és amely súlyosan sérti az emberi jogokat.

(2) Az Európai Unió elkötelezett az emberkereskedelem megelőzése és az ellene folytatott küzdelem, valamint az emberkereskedelem áldozatai jogainak védelme mellett. E célt szolgálta az emberkereskedelem elleni küzdelemről szóló, 2002. július 19-i 2002/629/IB tanácsi kerethatározat², valamint az emberkereskedelem elleni küzdelemre és annak megelőzésére vonatkozó legjobb gyakorlatokról, normákról és eljárásokról szóló európai uniós terv (2005/C 311/01)³ elfogadása.

(3) Ez a kerethatározat az emberkereskedelem elleni küzdelemre vonatkozóan egységes és integrált megközelítést alkalmaz. A kerethatározat fő célja a következetesebb megelőzés, büntetőeljárás, valamint a sértettek jogainak védelme. A kiskorúak kiszolgáltatottabbak, és ezért nagyobb a veszélye annak, hogy az emberkereskedelem áldozataivá válnak. E kerethatározat rendelkezéseit a gyermek mindenképp felett álló érdekeit figyelembe véve kell alkalmazni, összhangban a gyermek jogairól szóló 1989-es ENSZ-egyezménnyel⁴.

¹ HL C [...], [...], [...] o.

² HL L 203., 2002.8.1., 1. o.

³ HL C 311., 2005.12.9., 1. o.

⁴ Az Egyesült Nemzetek egyezménye a gyermek jogairól, amelyet az 1989. november 20-i 44/25. számú közgyűlési határozat fogadott el és nyitott meg aláírásra, ratifikálásra és csatlakozásra.

(4) Az Egyesült Nemzetek nemzetközi szervezett bűnözés elleni egyezményét kiegészítő, az emberkereskedelem, különösen a nőkkel és gyermekekkel való kereskedelem megelőzéséről, visszaszorításáról és büntetéséről szóló 2000. évi ENSZ-jegyzőkönyv¹ és az Európa Tanács emberkereskedelem elleni fellépésről szóló 2005-ös egyezménye² alapvető lépéseket jelentenek az emberkereskedelem elleni nemzetközi együttműködés fejlesztésének folyamatában.

(5) Az emberkereskedelem terén tapasztalt legújabb fejlemények figyelembevétele céljából ez a kerethatározat tágabban értelmezi az emberkereskedelem fogalmát, mint a 2002/629/IB tanácsi kerethatározat, így a kizsákmányolás egyéb formáit is magában foglalja.

E kerethatározatban a kényszer hatására folytatott koldulást egyfajta kényszerszolgálatnak vagy kényszerszolgáltatásnak kell tekinteni, a kényszer- vagy kötelező munkáról szóló, 1930. június 29-i 29. sz. ILO-egyezményben meghatározottaknak megfelelően. Ezért a koldulás formájában történő kizsákmányolás csak akkor tartozik bele az emberkereskedelem fogalommeghatározásába, ha a kényszerszolgálat vagy -szolgáltatás valamennyi feltétele fennáll. A vonatkozó ítélkezési gyakorlat alapján eseti alapon kell felmérni, hogy az érintett érvényes beleegyezését adta-e az efféle szolgáltató tevékenység végzésébe. Mindazonáltal ha kiskorúról van szó, az esetleges beleegyezést sohasem lehet érvényesnek tekinteni.

A „bűncselekmény révén történő kizsákmányolás” kifejezés egy adott személy – többek közt – zsebtolvajlás, áruházi tolvajlás és más hasonló formában történő kizsákmányolását jelenti, ami szankciót von maga után, és anyagi előnnyel jár.

A fogalommeghatározás kiterjed a szervek kivételének céljából történő emberkereskedelemre is, amely a szervkereskedelemhez kapcsolódik, és az emberi méltóság és a testi épség súlyos megsértését jelenti.

¹ A nemzetközi szervezett bűnözés elleni fellépésről szóló ENSZ-egyezményt kiegészítő, az emberkereskedelem, különösen a nő- és gyermekkereskedelem megelőzéséről, felszámolásáról és megbüntetéséről szóló ENSZ-jegyzőkönyv, Palermo, 2000.

² Az Európa Tanács egyezménye az emberkereskedelem elleni fellépésről, Varsó, 2005.5.16. Az Európa Tanács Szerződéseinek 197. Egyezménye.

(6) Az e kerethatározatban foglalt szankciók mértéke tükrözi a tagállamoknak az emberkereskedelem terén tapasztalt fejlemények következtében növekvő aggodalmait. Tekintettel a szóban forgó bűncselekmény súlyosságára, a szankcióknak hatékonynak, visszatartó erejűnek és a bűncselekmény súlyával arányosnak kell lenniük. Ebben a kerethatározatban az átadásra történő hivatkozás esetén azt az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi határozatnak megfelelően kell értelmezni. Különösen súlyos bűncselekmények esetén – például ha a sértett életét veszély fenyegette, vagy ha a bűncselekmény elkövetésekor súlyos erőszakot alkalmaztak, vagy ha azt különösen kiszolgáltatott helyzetben lévő személy, például gyermek sérelmére követték el – a súlyosságot szigorúbb szankciók kiszabásával kell tükrözni.

(7) Az emberkereskedelem áldozatait – az egyes tagállamok jogrendszerének alapelveivel összhangban – mentesíteni kell a büntetőeljárás, illetve büntetés alól olyan bűncselekmények vonatkozásában, amelyek elkövetésére az emberkereskedelemnek való alávetettségük közvetlen következményeként kényszerültek, mint például a hamis okmányok felhasználása vagy a prostitúcióról és a bevándorlásról szóló jogszabályok szerinti bűncselekmények. E védelem célja, hogy védje a sértettek emberi jogait, elkerülje a további viktimizációt és ösztönözze, hogy tanúként részt vegyenek az elkövetőkkel szembeni büntetőeljárásokban. Ez a védelem nem zárja ki a büntetőeljárás indítását vagy büntetések kiszabását olyan cselekmény tekintetében, amelyet az érintett akaratlagosan követett el vagy vett részt abban.

(8) Az emberkereskedelemmel kapcsolatos bűncselekmények sikeres kinyomozása és büntetőeljárás alá vonása érdekében, lehetővé kell tenni az ilyen bűncselekmények kinyomozásáért és büntetőeljárás alá vonásáért felelős személyek számára a szervezett bűnözés vagy más súlyos bűncselekmények esetében alkalmazott nyomozási eszközök használatát, például beszélgetések lehallgatását, a leplezett megfigyelést – az elektronikus megfigyelést is ideértve –, a bankszámlák megfigyelését vagy más pénzügyi nyomozásokat.

(9) Míg a 2004/81/EK irányelv¹ a harmadik országok emberkereskedelem áldozatává vált állampolgárai részére kiállított tartózkodási engedélyről rendelkezik, és a 2004/38/EK irányelv² az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát – beleértve a kiutasítással szembeni védelmet – szabályozza, ez a

¹ HL L 261., 2004.8.6., 19. o.

² HL L 158., 2004.4.30., 77. o.

kerethatározat különleges védelmi intézkedéseket vezet be az emberkereskedelem minden áldozatára vonatkozóan.. E kerethatározat tehát nem tárgyalja a tagállam területén való tartózkodásuk körülményeit vagy bármely egyéb, közösségi hatáskörbe tartozó kérdést.

(10) Az emberkereskedelem áldozatai számára lehetővé kell tenni, hogy eredményesen érvényesítsék jogaikat. Ezért segítséget és támogatást kell nyújtani a sértetteknek a büntetőeljárást megelőzően, annak folyamán és azt követően megfelelő ideig. A segítségnyújtásnak és támogatásnak ki kell terjednie legalább a sértettek felépüléséhez és az emberkereskedők fogságából való kiszabadulásukhoz minimálisan szükséges intézkedésekre. Az ilyen intézkedések gyakorlati végrehajtásakor – a nemzeti eljárásoknak megfelelően elvégzett egyedi értékelések alapján – figyelembe kell venni az érintett személyek állapotát és szükségleteit.

Az érintett személy számára segítséget és támogatást kell nyújtani, amint alapos indokkal feltételezhető, hogy emberkereskedelem áldozata, tekintet nélkül arra, hogy hajlandó-e tanúként fellépni.

Feltételek nélkül segítséget kell nyújtani mindaddig, amíg az illetékes hatóság meghozza végleges döntését a gondolkodási idő és a tartózkodási engedély tekintetében, vagy más módon elismeri, hogy az érintett emberkereskedelem áldozata. Ha az azonosítási eljárás lezárultát vagy a gondolkodási idő leteltét követően azt állapítják meg, hogy az érintett nem jogosult tartózkodási engedélyre, vagy nem rendelkezik egyéb módon jogszerű tartózkodási hellyel az adott országban, az érintett tagállam nem köteles számára további segítséget és támogatást nyújtani e kerethatározat alapján.

Szükség esetén – tekintettel olyan körülményekre, mint a bűncselekmény súlyos fizikai vagy pszichológiai következményei miatt folyamatban lévő egészségügyi ellátás, vagy ha a sértett biztonsága a büntetőeljárás során tett tanúvallomásai miatt veszélyben van – a büntetőeljárásokat követően meghatározott ideig továbbra is segítséget és támogatást kell nyújtani.

(11) A büntetőeljárásban a sértett jogállásáról szóló, 2001. március 15-i 2001/220/IB tanácsi kerethatározat számos jogot biztosít a sértettek számára a büntetőeljárások folyamán, beleértve a védelemhez és kártérítéshez való jogot is.

Ezenkívül az emberkereskedelem áldozatai számára biztosítani kell a hozzáférést a jogi tanácsadáshoz és jogi képviselőhöz, többek között kártérítés igénylése céljából is. A jogi tanácsadás célja annak lehetővé tétele, hogy a sértettek információkhoz jussanak, és tanácsot kapjanak az előttük nyitva álló különféle lehetőségekkel kapcsolatban. A jogi tanácsadásnak és képviselőnek – a tagállamok belső eljárásainak megfelelő módon – ingyenesnek kell lennie legalább azon esetekben, amikor a sértett nem rendelkezik elegendő anyagi fedezettel. Mivel a kiskorú sértettek esetében különösen valószínű, hogy nem rendelkeznek ilyen fedezettel, a részükre biztosított jogi tanácsadásnak és képviselőnek a gyakorlatban díjmentesnek kell lennie. Ezenkívül a nemzeti eljárásoknak megfelelően elvégzett egyedi kockázatértékelés alapján védeni kell a sértetteket a megtorlástól, a megfélemlítéstől és annak kockázatától, hogy ismét az emberkereskedelem áldozataivá váljanak.

(12) A büntetőeljárások során meg kell védeni a másodlagos viktimizációtól vagy a további megrázkódtatásoktól az emberkereskedelem áldozatait, akik az emberkereskedelemmel gyakran együtt járó visszaélések és megalázó bánásmód – például szexuális kizsákmányolás, nemi erőszak, a rabszolgatartáshoz hasonló gyakorlatok vagy a szervek kivétele – következményeit is viselik. Ezért az emberkereskedelem áldozatait – egyéni szükségleteik alapján – a bűnügyi nyomozás és a büntetőeljárás során megfelelő bánásmódban kell részesíteni. A szükségletek egyedi értékelése során figyelembe kell venni az olyan körülményeket, mint az életkor, a terhesség, az egészségi állapot, a fogyatékosság vagy egyéb személyes körülmények, valamint a sértett által elszenvedett bűncselekmények fizikai és pszichológiai következményei. A megfelelő elbánás alkalmazásának szükségességéről és módjáról a nemzeti jogszabályokban meghatározott indokokkal, az igazságszolgáltatási mérlegelési jogkör szabályaival, a gyakorlattal és az iránymutatásokkal összhangban, egyedi alapon kell dönteni.

(13) Az emberkereskedelem valamennyi sértettjére vonatkozó intézkedések mellett a tagállamok mindegyikének biztosítani kell azt, hogy a kiskorú sértettek tekintetében különleges segítségnyújtási, támogatási és védelmi intézkedések álljanak rendelkezésre. Ezeket az intézkedéseket a gyermekek érdekében és a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezménnyel összhangban kell biztosítani.

Amennyiben az emberkereskedelem áldozatának az életkora bizonytalan, és okkal feltételezhető, hogy az említett személy még nem töltötte be 18. életévét, akkor az érintettet kiskorúnak kell vélelmezni annak érdekében, hogy haladéktalanul segítségben, támogatásban és védelemben részesülhessen.

A kiskorú áldozatok részére biztosított segítségnyújtási és támogatási intézkedések célja fizikai és pszicho-szociális felépülésük kell, hogy legyen, valamint tartós megoldás találása a szóban forgó személy számára.

Tekintettel arra, hogy az emberkereskedelem kiskorú áldozatai különösen kiszolgáltatottak, további védelmi intézkedéseket kell biztosítani védelmük érdekében a bünygyi nyomozások és büntetőeljárások keretében tartott kihallgatások során.

(14) Minden tagállamnak ki kell alakítania és/vagy meg kell erősítenie az emberkereskedelem megakadályozására irányuló szakpolitikáit, beleértve olyan intézkedéseket is, amelyek a kutatás, a tájékoztatás, a felvilágosítás és az oktatás révén a kizsákmányolás bármely formája iránti kereslet visszaszorítására irányulnak. Az ilyen kezdeményezésekben a tagállamoknak érvényre kell juttatniuk a nemi dimenziót, és a gyermekek jogainak tiszteletben tartásán alapuló megközelítést kell alkalmazniuk.

(15) Az illegálisan tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokat foglalkoztató munkáltatókkal szembeni szankciókra és intézkedésekre vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2009. június 18-i 2009/52/EK irányelv¹ szankciókat állapít meg a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárait foglalkoztató olyan munkáltatókkal szemben, akik ellen ugyan nem emeltek vádat, illetve nem hoztak ítéletet emberkereskedelem miatt, viszont úgy veszik igénybe valamely személy munkáját vagy szolgáltatásait, hogy tudomásuk van arról, hogy az illető emberkereskedelem áldozata. Továbbá a tagállamoknak mérlegelniük kell annak lehetőségét, hogy szankciókat alkalmazzanak azon személyekkel szemben, akik emberkereskedelem áldozatának valamilyen szolgáltatását veszik igénybe, miközben tudomásuk van arról, hogy az illető emberkereskedelem áldozata. E további büntethetővé tétel kiterjedhet harmadik országok jogszerűen tartózkodó állampolgárainak és uniós országok állampolgárainak munkáltatóira, valamint emberkereskedelem áldozatától szexuális szolgáltatásokat vásárló személyekre, állampolgárságuktól függetlenül.

(16) A tagállamoknak – az általuk belső szervezetük szerint megfelelőnek tartott módon – alapstruktúrával és meghatározott feladatokkal rendelkező nemzeti nyomon követési rendszereket – nemzeti előadókat vagy ezzel egyenértékű mechanizmusokat – kell létrehozniuk az emberkereskedelem tendenciáival kapcsolatos információk értékelésére, az emberkereskedelem elleni intézkedések eredményeinek mérésére, valamint az érintett nemzeti hatóságok számára történő rendszeres jelentéstétel céljából.

¹ HL L 126., 2009.6.30., 24. o.

(17) Mivel a kerethatározat célját, nevezetesen az emberkereskedelem elleni küzdelmet a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért – léptékét és hatásait tekintve – az az Unió szintjén jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkében és az Európai Közösséget létrehozó szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az utóbbi cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a kerethatározat nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.

(18) E kerethatározat tiszteletben tartja az alapvető jogokat és szem előtt tartja a különösen az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert elveket, nevezetesen az emberi méltóságot, a rabszolgaság, kényszermunka és emberkereskedelem tilalmát, a kínzás és az embertelen vagy megalázó bánásmód és büntetés tilalmát, a gyermekek jogait, a szabadsághoz és biztonsághoz való jogot, a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságát, a személyes adatok védelmét, a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jogot, a bűncselekmények és büntetések törvényességének és arányosságának elveit. Ez a kerethatározat épp ezen jogok és elvek maradéktalan tiszteletben tartását kívánja biztosítani,

ELFOGADTA EZT A KERETHATÁROZATOT:

1. cikk

Az emberkereskedelemmel kapcsolatos bűncselekmények

- (1) Minden tagállam megteszi az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy biztosítsa az alábbi szándékos cselekmények büntethetőségét:

személyek toborzása, szállítása, elhurcolása, rejtegetése vagy átvétele – az adott személy feletti ellenőrzés cseréjéért vagy átadását is ideértve – fenyegetéssel, erőszakkal vagy egyéb kényszer alkalmazásával, emberrablással, csalással, megtévesztéssel, hatalommal vagy a kiszolgáltatott helyzettel való visszaélés révén, illetve anyagi ellenszolgáltatás vagy előnyök adásával vagy elfogadásával annak érdekében, hogy kizsákmányolás céljából elnyerjék a másik személy felett ellenőrzéssel bíró személy beleegyezését.

- (2) Kiszolgáltatott helyzet akkor jön létre, ha az adott személy, tényleges vagy elfogadható választási lehetőség hiányában, kénytelen alávetni magát az adott visszaélésnek.
- (3) A kizsákmányolás magában foglalja legalább a prostitúció révén történő kizsákmányolást vagy a szexuális kizsákmányolás más formáit, a kényszermunkát vagy -szolgáltatásokat – a koldulást is ideértve – ¹, a rabszolgatartást vagy a rabszolgatartáshoz hasonló gyakorlatot, a szolgaságot, a bűncselekmény² révén történő kizsákmányolást és a szervek kivételét³.
- (4) Az emberkereskedelem áldozatának a tervezett vagy tényleges kizsákmányoláshoz adott beleegyezése nem releváns, ha az (1) bekezdésben szereplő eszközök bármelyikét alkalmazták.
- (5) Ha az (1) bekezdésben említett magatartás kiskorúra irányul, büntetendő emberkereskedelemnek minősül akkor is, ha az nem jár az (1) bekezdésben szereplő eszközök alkalmazásával.
- (6) E kerethatározat alkalmazásában „kiskorú”: minden 18. életévét be nem töltött személy.

2. cikk

Felbujtás, bűnsegély és kísérlet

Minden tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy az 1. cikkben említett bűncselekményekre való felbujtás, az azok elkövetéséhez nyújtott bűnsegély, vagy azok elkövetésének kísérlete büntetendő legyen.

¹ DE tartalmi fenntartással él.

² DE tartalmi fenntartással él.

³ DE tartalmi fenntartással él.

3. cikk¹

Szankciók

- (1) Minden tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az 1. cikkben említett bűncselekmények maximális büntetési tétele legalább öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés legyen.
- (2) Minden tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az 1. cikkben említett bűncselekmények maximális büntetési tétele legalább tíz év szabadságvesztés legyen, ha az alábbi körülmények legalább egyike teljesül:
 - a) a bűncselekmény szándékosan vagy súlyos gondatlanságból veszélyeztette a sértett életét;
 - b) a bűncselekmény során súlyos erőszakot alkalmaztak vagy különösen súlyos sérelmet okoztak a sértettnek;
 - c) a bűncselekményt különösen kiszolgáltatott személy ellen követték el, ami e kerethatározat összefüggésében legalább az összes kiskorú áldozatot magában foglalja²;
 - d) a bűncselekményt a 2008/841/IB kerethatározat³ értelmében vett bűnszervezet keretében követték el.
- (3) Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 2. cikkben említett bűncselekményeket hatékony, arányos és visszatartó erejű büntetőjogi szankciókkal büntesse, melyek az átadáshoz is vezethetnek.
- (4) Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy súlyosbító körülménynek minősüljön az, ha a bűncselekményt egy köztisztviselő követte el feladatának végrehajtása során.

¹ BIZ általános fenntartással élt e cikk újrafogalmazásával kapcsolatban, valamint hangsúlyozta, hogy a szankciók további közelítésére és súlyosabb szankciókra van szükség.

² DE tartalmi fenntartással él a (2) bekezdés c) pontjával kapcsolatban. BIZ tartalmi fenntartással élt azzal a megkötéssel kapcsolatban, hogy a súlyosbító körülményt csak a gyermekekre korlátozzák.

³ HL L 300., 2008.11.11., 42. o.

4. cikk

A jogi személyek felelőssége

- (1) Minden tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a jogi személyek felelősségre vonhatók legyenek az 1. és 2. cikkben említett bármely bűncselekményért, amelyet akár saját nevében, akár a jogi személy valamely szervének tagjaként eljárva olyan személy követett el a jogi személy javára, aki a jogi személyen belül vezető tisztséget tölt be, amely a következők egyikén alapul:
 - a) a jogi személy képviseletére való jogosultság,
 - b) a jogi személy nevében történő döntéshozatalra irányuló jogosultság; vagy
 - c) a jogi személyen belüli ellenőrzés gyakorlásának jogköre.
- (2) A tagállamok biztosítják továbbá, hogy a jogi személy felelősségre vonható legyen, ha az (1) bekezdésben említett valamely személy általi felügyelet vagy ellenőrzés hiánya tette lehetővé, hogy a neki alárendelt személy az érintett jogi személy javára elkövesse az 1. és 2. cikkben említett valamely bűncselekményt.
- (3) A jogi személynek az (1) és (2) bekezdésben meghatározott felelőssége nem zárja ki az azon természetes személyek elleni büntetőeljárást, akik az 1. és 2. cikkben említett bűncselekmények valamelyikét tettesként, felbujtóként vagy bűnsegédként követik el.
- (4) E kerethatározat alkalmazásában „jogi személy” az alkalmazandó jog szerint jogi személyiséggel rendelkező bármely jogalany, kivéve az államot vagy az államhatalmat gyakorló egyéb közjogi intézményt és a nemzetközi közjogi szervezeteket.

5. cikk

Jogi személyekkel szemben alkalmazható szankciók

Minden tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a 4. cikk (1) és (2) bekezdése értelmében felelősségre vont jogi személy hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkal legyen büntethető, beleértve a büntetőjogi vagy nem büntetőjogi pénzbüntetéseket, valamint más szankciókat, például:

- a) az állami kedvezményekből és támogatásokból való kizárás;
- b) üzleti tevékenység gyakorlásától való ideiglenes vagy végleges eltiltás;
- c) bírósági felügyelet alá helyezés;
- d) bíróság által elrendelt felszámolás;
- e) a bűncselekmény elkövetésére használt létesítmények ideiglenes vagy végleges bezárása.

6. cikk

Az áldozatokkal szembeni büntetőeljárás vagy szankciók alkalmazásának mellőzése

Minden tagállam – a saját jogrendszerének alapelveivel összhangban – lehetővé teszi, hogy az emberkereskedelem áldozatai mentesüljenek a büntetőeljárás, illetve a szankciók kiszabása alól olyan bűncselekményekben való részvételük miatt, amelyre annak közvetlen következményeként kényszerültek, hogy az 1. cikkben felsorolt bármely cselekményt elkövették velük szemben.

7. cikk

Nyomozás és büntetőeljárás

- (1) Minden tagállam biztosítja, hogy az 1. és 2. cikkben említett bűncselekmények ügyében folytatott nyomozásra és büntetőeljárásra a sértett bejelentésétől vagy keresetétől függetlenül sor kerüljön, továbbá hogy az eljárás abban az esetben is folytatódhasson, ha a sértett visszavonta vallomását.
- (2) Minden tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy – amennyiben a cselekmény súlya és jellege ezt indokoltá teszi – az 1. és 2. cikkben említett valamely bűncselekményhez kapcsolódó büntetőeljárást az áldozat nagykorúvá válását követően még kellő ideig lefolytathassák.
- (3) Minden tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az 1. és 2. cikkben említett bűncselekmények ügyében folytatott nyomozásért vagy büntetőeljárásért felelős személyek, egységek vagy szolgálatok megfelelő képzésben részesüljenek.

- (4) Minden tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a szervezett bűnözés vagy egyéb súlyos bűncselekmények eseteiben alkalmazottakhoz hasonló hatékony nyomozási eszközök álljanak az 1. és 2. cikkben említett bűncselekmények ügyében folytatott nyomozásért vagy büntetőeljárásért felelős személyek, egységek vagy szolgálatok rendelkezésére.

8. cikk

Joghatóság

- (1) Minden tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az 1. és a 2. cikkben említett bűncselekményekre vonatkozóan megállapítsa a joghatóságát, amennyiben:
- a) a bűncselekményt részben vagy egészben a területén követték el; vagy
 - b) az elkövető az adott tagállam állampolgára vagy szokásos tartózkodási helye a tagállam területén van; vagy
 - c) a bűncselekményt az adott tagállam állampolgára vagy olyan személy sérelmére követték el, akinek a szokásos tartózkodási helye a tagállam területén van; vagy
 - d) a bűncselekményt a tagállam területén székhellyel rendelkező jogi személy javára követték el.
- (2) Valamely tagállam határozhat úgy, hogy egyáltalán nem, vagy csak bizonyos esetekben vagy körülmények között alkalmazza a joghatóságra vonatkozóan az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott szabályokat olyankor, amikor az elkövető szokásos tartózkodási helye a tagállam területén van, illetve az (1) bekezdés c) és d) pontjában meghatározott szabályokat, amikor a bűncselekményt a tagállam területén kívül követték el.
- (3) Az 1. és 2. cikkben említett, az érintett tagállam területén kívül elkövetett, és az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott feltételnek megfelelő bűncselekmények ügyében folytatott büntetőeljárás esetében minden tagállam – a (2) bekezdés alkalmazására is figyelemmel – megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy joghatóságuk megállapítását ne rendeljék alá az alábbi feltételnek:
- (a) a cselekmények az elkövetésük helyén minősüljenek bűncselekménynek, vagy
 - (b) a büntetőeljárás kizárólag a sértett által a bűncselekmény elkövetésének helyén tett bejelentést vagy a bűncselekmény elkövetésének helye szerinti államtól érkezett feljelentést követően indítható meg.

- (4) Amennyiben a tagállamok a (2) bekezdés alkalmazása mellett döntenek, úgy megfelelően tájékoztatják a Tanács Főtitkárságát és a Bizottságot, illetve adott esetben közlik, hogy a határozat mely egyedi esetekben vagy körülmények között alkalmazandó.

9. cikk

Az emberkereskedelem áldozatainak nyújtott segítség és támogatás

- (1) Minden tagállam megteszi az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy az áldozatoknak segítséget és támogatást nyújtsanak a büntetőeljárást megelőzően, annak folyamán és azt követően megfelelő ideig annak érdekében, hogy lehetővé tegyék számukra a büntetőeljárásban a sértettek jogállásáról szóló, 2001. március 15-i 2001/220/IB kerethatározatban, továbbá ebben a kerethatározatban meghatározott jogaik gyakorlását.
- (2) Minden tagállam megteszi az annak biztosításához szükséges intézkedéseket, hogy egy adott személy segítségben és támogatásban részesüljön attól fogva, hogy az illetékes hatóságok alapos indokkal feltételezik, hogy az illető ellen esetleg elkövették az 1. és 2. cikkben említett valamelyik bűncselekményt.
- (3) Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az érintett segítségnyújtó szervezetekkel együttműködve megfelelő mechanizmusokat hozzon létre az áldozatok korai azonosítása, segítése és támogatása érdekében,
- (4) Az (1) és a (2) bekezdésben említett segítségnyújtási és támogatási intézkedések kiterjednek legalább a sértett megélhetését biztosító életszínvonal lehetővé tételére olyan intézkedéseken keresztül, mint a megfelelő és biztonságos elhelyezésre és az anyagi támogatásra, a szükséges orvosi ellátásra – beleértve a pszichológiai segítségnyújtást is –, a tanácsadásra és tájékoztatásra, valamint szükség esetén a fordítói és tolmácsolási szolgáltatásokra. A tagállamok figyelmet fordítanak a különleges szükségletekkel rendelkező áldozatokra.

Az emberkereskedelem áldozatainak védelme a nyomozás és a büntetőeljárás során

- (1) Az ebben a cikkben említett védelmi intézkedések kiegészítik a 2001/220/IB kerethatározatban megállapított jogokat.
- (2) Minden tagállam biztosítja, hogy az emberkereskedelem áldozatai jogi tanácsadást, valamint az adott igazságszolgáltatási rendszerben a sértett szerepével összhangban jogi képviselőt vegyenek igénybe, többek között kártérítés igénylése céljából is. A jogi tanácsadás és képviselő ingyenes azokban az esetekben, amikor a sértett nem rendelkezik elegendő anyagi fedezettel.
- (3) A védekezés jogának sérelme nélkül minden tagállam – adott esetben, és amennyiben jogrendszerének alapelveivel összhangban van – lehetővé teszi, hogy az emberkereskedelem tanúként fellépő sértettjének személyazonosságát ne közöljék¹.
- (4) Minden tagállam biztosítja, hogy az emberkereskedelem áldozatai egyedi kockázatértékelés alapján megfelelő védelemben részesüljenek, többek között – szükség esetén, valamint a nemzeti jogszabályokban vagy eljárásokban meghatározott indokok alapján – részt vehessenek a tanúvédelmi programokban vagy más hasonló intézkedésekben.
- (5) A védekezéshez való jog sérelme nélkül, valamint azt követően, hogy a illetékes hatóságok egyedileg megvizsgálták a sértett személyes körülményeit, minden tagállam biztosítja, hogy az emberkereskedelem áldozatai különleges bánásmódban részesüljenek annak érdekében, hogy megakadályozzák másodlagos viktimizációjukat, mégpedig – lehetőség szerint, valamint a nemzeti jogszabályokban meghatározott indokok és az igazságszolgáltatási mérlegelés, gyakorlat és iránymutatás alapján – az alábbiak elkerülése révén:
 - a) a nyomozás, a büntetőeljárás, valamint a tárgyalás során a kihallgatás szükségtelen ismétlése;

¹ A kerethatározat elfogadásakor IT egyoldalú nyilatkozatot fog tenni, amelyben kijelenti, hogy az anonim tanúvallomások alkalmazása ellentétes alkotmányos elveivel.

- b) a tanúvallomás – például a kihallgatás és a szembesítés – során a sértettek és az elkövetők közötti vizuális kapcsolat, megfelelő módszerek alkalmazásával, beleértve a megfelelő kommunikációs technológiák alkalmazását;
- c) a nyilvános bírósági tárgyaláson való tanúskodás;
- d) a magánéletre vonatkozó szükségtelen kérdések.

11. cikk

Az emberkereskedelem kiskorú áldozatainak nyújtott segítségre, támogatásra és védelmi intézkedésekre vonatkozó általános rendelkezések

- (1) Az emberkereskedelem kiskorú áldozatai segítségben és támogatásban részesülnek, valamint védelmi intézkedéseket hoznak érdekükben, a gyermek mindenek felett álló érdekeinek figyelembevételével.
- (2) Minden tagállam biztosítja, hogy amennyiben az emberkereskedelem áldozatának az életkora bizonytalan, és okkal feltételezhető, hogy az említett személy kiskorú, akkor vélelmezzék a kiskorúságát annak érdekében, hogy a 12. és 13. cikkel összhangban haladéktalanul segítségben, támogatásban és védelemben részesülhessen.

12. cikk

Az emberkereskedelem kiskorú áldozatainak nyújtott segítség és támogatás

- (1) Az ebben a cikkben említett segítségnyújtási és támogatási intézkedések kiegészítik a 9. cikk rendelkezéseit.
- (2) Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az emberkereskedelem kiskorú áldozatainak védelmére és támogatására, fizikai és pszichoszociális gyógyulásuk érdekében hozott konkrét rövid és hosszú távú intézkedéseket minden egyes kiskorú áldozat sajátos körülményeinek egyedi értékelését követően, a gyermek véleményének, szükségleteinek és aggodalmainak kellő figyelembevételével hajtsák végre.

- (3) Minden tagállam – adott esetben és lehetőség szerint – intézkedik arról, hogy az emberkereskedelem kiskorú áldozatának családja segítséget és támogatást kapjon, amennyiben a család a tagállam területén tartózkodik. Különösen, minden tagállam – adott esetben és lehetőség szerint – alkalmazza a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat 4. cikkét az érintett családra.

13. cikk

Az emberkereskedelem kiskorú sértettjeinek védelme a nyomozás és a büntetőeljárás során

- (1) Az ebben a cikkben említett védelmi intézkedések kiegészítik a 10. cikk rendelkezéseit.
- (2) Minden tagállam megteszi az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy a nyomozások és büntetőeljárások során az igazságszolgáltatási hatóságok – az adott igazságszolgáltatási rendszerben a sértett szerepével összhangban – különleges képviselőt jelöljenek ki az emberkereskedelem kiskorú sértettje számára, amennyiben a nemzeti jogszabályok szerint a szülői felügyeletet gyakorlók a közöttük és a kiskorú sértett között fennálló érdekellentét miatt nem képviselhetik a kiskorút, vagy amennyiben a kiskorúnak nincsen kísérője.
- (3) A védekezéshez való jog sérelme nélkül, minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az 1. és a 2. cikkben említett bármely bűncselekmény ügyében folytatott bünyügyi nyomozás során:
- a) a kiskorú sértett kihallgatására a tényállásnak a illetékes hatóság számára történő bejelentését követően indokolatlan késedelem nélkül sor kerüljön;
 - b) a kiskorú sértett kihallgatására – szükség esetén – az e célra kialakított vagy alkalmassá tett helyiségben kerüljön sor;
 - c) a kiskorú sértett kihallgatását – szükség esetén – erre kiképzett szakemberek vagy azok révén végezzék;
 - d) a kiskorú sértett kihallgatását lehetőség szerint és adott esetben minden alkalommal ugyanazok a személyek végezzék

- e) lehetőség szerint korlátozzák a kihallgatások számát, és ezeket kizárólag akkor folytassák le, ha a büntetőeljárás céljából feltétlenül szükséges;
 - f) a kiskorú sértettet elkísérheti jogi képviselője, vagy – indokolt esetben – a választása szerinti nagykorú személy, hacsak az adott személy tekintetében nem hoztak ezzel ellentétes indokolással ellátott határozatot.
- (4) Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az 1. és a 2. cikkben említett bármely bűncselekmény ügyében folytatott bűnügyi nyomozások során a kiskorú sértett vagy – adott esetben – a kiskorú tanú valamennyi kihallgatását videofilmre rögzítsék és a videofilmre rögzített kihallgatásokat – a nemzeti jogszabályoknak megfelelően – bizonyítékként fel lehessen használni a büntetőeljárás során.
- (5) Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az 1. és a 2. cikkben említett bármely bűncselekmény ügyében folytatott bűnügyi nyomozások során a kiskorú sértettet ki lehessen hallgatni anélkül, hogy jelen lenne a tárgyalóteremben, nevezetesen a megfelelő kommunikációs technológiák felhasználása révén.

14. cikk

Megelőzés

- (1) Minden tagállam törekszik arra, hogy visszafogja az emberkereskedelemhez kapcsolódó kizsákmányolás bármely formáját ösztönző keresletet.
- (2) Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket – mint például tájékoztató és felvilágosító kampányok, kutatási és oktatási programok, adott esetben a civil társadalmi szervezetekkel együttműködve –, amelyek célja a felvilágosítás, és azon kockázat csökkentése, hogy az emberek, különösen a kiskorúak, az emberkereskedelem áldozatává váljanak.
- (3) Minden tagállam előmozdítja az áldozatokkal és a lehetséges áldozatokkal várhatóan kapcsolatba kerülő hivatalos személyek – többek között a helyszíni szolgálatban lévő rendőrtisztek – rendszeres képzését annak érdekében, hogy képesek legyenek felismerni és megfelelő bánásmódban részesíteni az emberkereskedelem áldozatait és lehetséges áldozatait.

- (4) A közösségi jog sérelme nélkül, minden tagállam mérlegeli intézkedések meghozatalát annak érdekében, hogy bűncselekménnyé nyilvánítsa az 1. cikkben említett, kizsákmányolás tárgyát képező szolgáltatások igénybevételét, amennyiben a szolgáltatást igénybe vevőnek tudomása van arról, hogy az illető az 1. cikkben említett valamely bűncselekmény áldozata.

15. cikk

Nemzeti előadók vagy azzal egyenértékű mechanizmusok

A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket a nemzeti előadók kijelölése vagy ezzel egyenértékű mechanizmusok kialakítása érdekében. E mechanizmusok feladatai közé tartozik az emberkereskedelem trendjeinek vizsgálata, az ellene hozott intézkedések eredményeinek értékelése és a jelentéstétel.

16. cikk

Területi hatály

Ezt a kerethatározatot alkalmazni kell Gibraltárra¹.]

17. cikk

A 2002/629/IB kerethatározat hatályon kívül helyezése

Az emberkereskedelem elleni küzdelemről szóló 2002/629/IB kerethatározat hatályát veszti.

¹ ES és UK megerősítésétől függően.

18. cikk

Végrehajtás

- (1) A tagállamok meg hozzák azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek a kerethatározatnak [az elfogadását követő 30 hónapon belül] megfeleljenek.
- (2) A tagállamok [az elfogadást követő 30 hónapon belül] eljuttatják a Tanács Főtitkárságának és a Bizottságnak azoknak a rendelkezéseknek a szövegét, amelyekkel az e kerethatározatból fakadó kötelezettségeket nemzeti jogukba átültetik. A Tanács, e tájékoztatás és a Bizottság által eljuttatott írásbeli jelentés nyomán készített jelentés alapján legkésőbb [az elfogadást követő négy éven belül] megvizsgálja, hogy a tagállamok mennyiben tették meg a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy ennek a kerethatározatnak megfeleljenek.

19. cikk

Hatálybalépés

Ez a kerethatározat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lép hatályba.

Kelt Brüsszelben,

a Tanács részéről

az elnök
